

Energistyrelsen

Til Jammerland Bay Nearshore A/S
CVR nr. 36023937
Att.: Anders Vestergaard Christoffersen
avc@europeanenergy.com

Kontor/afdeling
Havvind

Dato
12-02-2025

J nr. 2019-5937

Tilladelse til geofysiske undersøgelser til Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark

Indhold

Energistyrelsens afgørelse	2
Undersøgelsesernes omfang	3
Begrundelse for afgørelsen	5
Natura 2000-områder	5
Bilag IV-arter og fugle	6
Havstrategi	6
Vandplanlægning	7
Vilkår for tilladelsen.....	7
Klageadgang.....	10

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen meddeler hermed tillæg til tilladelsen af 17. december 2024 til Jammerland Bay Nearshore A/S i henhold til § 25 i VE-loven. Indeværende tilladelse giver Jammerland Bay Nearshore A/S ret til at foretage geofysiske undersøgelser for Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark som beskrevet i ansøgningen af 6. januar 2025.

Afgørelsen er baseret på informationer og vurderinger redegjort for i dette dokument.

Baggrund

Den 15. marts 2024 godkendte Energistyrelsen en forundersøgelserapport bestående af en miljøkonsekvensrapport og tilhørende bilag for Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark, jf. § 24, stk. 1 i VE-loven¹, hvorefter Energistyrelsen den 17. december 2024 udstedte etableringstilladelse i henhold til VE-lovens § 25.

Energistyrelsen modtog den 6. januar 2025 ansøgning fra Jammerland Bay Nearshore A/S om tilladelse til at foretage geofysiske undersøgelser nødvendige for at kunne påbegynde mere detaljeret planlægning af vindmølleparken.

Ansøgningen og dertilhørende vurderinger (i det følgende benævnt "ansøgningen") har dannet grundlag for nærværende afgørelse, som er behandlet i henhold til VE-lovens § 25 og §§ 27-28 samt reglerne i bekendtgørelse nr. 812 af 21. juni 2024 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter vedrørende projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet samt bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

¹ LBK nr. 132 af 6/2/2024 af lov om fremme af vedvarende energi, sidenhen ændret ved LBK 1031 af 06/09/2024

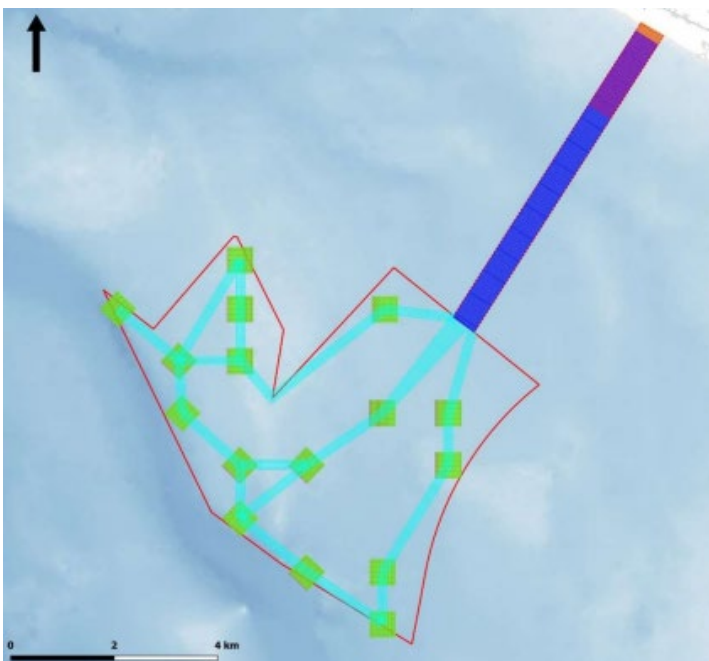
Undersøgelsernes omfang

Projektområdet i Jammerland Bugt er placeret som illustreret på kortet nedenfor:

Figur 1: Oversigt over undersøgelsesområdet for opstilling af kystnære havvindmøller og korridor for ilandføringskabel. Koordinater til området kan findes i "Tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Jammerland Bugt Kystnær Havmøllepark" af 17. december 2024 (i tabel 2 og 3), se [Energistyrelsens hjemmeside](#).

De geofysiske undersøgelser af undergrunden vil foregå hvor møllerne skal etableres, i kabelkorridorer mellem møllepositionerne og kabelkorridoren til land, jf. figur 2 nedenfor.

Figur 2: Undersøgelsesområdet og kabelkorridor. Kabelkorridoren strækker sig fra det kystnære område og ud til projektområdet, hvor den forgrener sig og forbinder de 16 møllepositioner med Inter-Array kabler.

Følgende geofysiske undersøgelser vil blive udført:

- **Side Scan Sonar (SSS)** til detaljeret kortlægning af de fysiske forhold på havbunden.
- **Multibeam ekkolod (MBES)** til detaljeret kortlægning af vanddybden og havbundens morfologi.
- **Magnetometer (MAG)** til kortlægning af magnetiske anomalier eksempelvis menneskeskabte objekter og potentielle UXO'er.
- **Sub-Bottom Profiler udstyr (SBP)** til detaljeret kortlægning af undergrunden og de øverste geologiske jordlag ned til potentielt 10 meter under havbunden.
- **Sparker (3D UHRS)** til indsamling af seismiske data, detaljeret kortlægning af undergrunden og de øverste jordlag i selve mølleområdet ned til ca. 50 meter under havbunden.
- **Air-gun** til detaljeret kortlægning af undergrunden og de øverste jordlag i det kystnære område til design af ilandføringen af kabler.
- **Magnetometer (MAG) og Gradiometer (GRAD)** til kortlægning af magnetiske anomalier eksempelvis menneskeskabte objekter og potentielle UXO'er.
- **Ultra Short Baseline (USBL)** positioneringssystem til præcis placering af udstyr, der trækkes efter båden.

De ansøgte geofysiske undersøgelser vil blive udført inden for en periode (vindue) på 175 dage, med et potentielt overlap på 20 dage, hvor to survey-skibe sejler samtidigt.

For gennemførelse af de geofysiske undersøgelser har Jammerland Bay Nearshore A/S udarbejdet en væsentlighedsvurdering, som beskriver påvirkningen af de ansøgte geofysiske aktiviteter på habitatområder. Rapporten indeholder desuden en vurdering af påvirkningen på bilag IV-arter samt potentielle påvirkninger i forhold til fugle, havstrategi og vandplanlægning.

I rapporten er påvirkningen ved brug af SSS, MBES, SBP, USBL, sparkere og air-gun vurderet i forhold til lydpåvirkning på særligt havpattedyr, idet de potentielt kan opleve permanent høretab (PTS), midlertidigt høretab (TTS) og adfærdspåvirkning som følge af lydpåvirkning.

Vurderingerne er baseret på modelberegninger for støjubredelsen, og er baseret på soft-start af udstyr, jf. standardprocedure for denne type af geofysiske undersøgelser. For støjberegningerne er der kun medtaget udstyr, som reelt kan have en påvirkning, inklusiv USBL. SSS og MBES udsender lyd i frekvenser, der ikke påvirker havpattedyr og er derfor udeladt af støjberegningerne. Væsentlige påvirkninger af MAG og GRAD er ligeledes udelukket, da der er tale om passivt måleudstyr.

Begrundelse for afgørelsen

På baggrund af oplysningerne fremlagt i Jammerland Bay Nearshore A/S' ansøgning har Energistyrelsen vurderet, at undersøgelserne skal vurderes i henhold til regler udstedt i medfør af EU's habitatdirektiv, fuglebeskyttelsesdirektiv, havstrategidirektiv og vandrammedirektiv.

Natura 2000-områder

De nærmeste Natura 2000-områder er nr. 166 Røsnæs, Røsnæs Rev og Kalundborg Fjord og nr. 109 Havet mellem Romsø og Hindsholm samt Romsø, som ligger hhv. ca. 6,3 og 7,6 km fra projektområdet. Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde befinder sig på land 7,3 km fra projektområdet. Nærmeste fuglebeskyttelse på havet, F77 Romsø og sydkysten af Hindsholm, befinder sig 9 km fra projektområdet. Den type af udstyr, der skal anvendes til ovennævnte undersøgelser, vil ikke have kontakt med havbunden, og en direkte påvirkning på de marine naturtyper, sandbanke, bugt, lagune og rev, kan dermed udelukkes. Arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne, som vurderes potentielt at kunne påvirkes af undervandsstøj fra de ansøgte aktiviteter, er marsvin (område nr. 166 og nr. 109) og spættet sæl (område nr. 166). For fuglebeskyttelsesområderne er der i ansøgningen listet en række arter, der potentielt ville kunne påvirkes.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer, at eftersom beregninger i ansøgningen viser, at støj fra de geofysiske undersøgelser maksimalt vil kunne have en adfærdspåvirkning ud til 2,7 km fra survey-skibet, ved brug af det mest støjende udstyr, vil den direkte støjpåvirkning, der kan give anledning til adfærdsforstyrrelser i form af midlertidig bortskræmning, ikke række ind i de nærmest beliggende Natura 2000-områder. Idet marsvin af bælthavspopulationen fouragerer og lever i hele udbredelsesområdet for bestanden og ikke er tilknyttet specifikke områder, og idet bortskræmningen vedrører en lille del af deres udbredelsesområde og et meget begrænset antal individer (den gennemsnitlige tæthed af marsvin i området er vurderet til 0,34 individer/km²) vurderes de midlertidige adfærdspåvirkninger som følge af støj fra de geofysiske undersøgelser ikke at være væsentlige i forhold til en mulig påvirkning af marsvin på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne. Det gælder også eventuelle indirekte påvirkninger af marsvin, som er på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-områderne, i form af bortskræmning uden for områderne. For sæler findes ikke grænseværdier for adfærdspåvirkninger, som der gør for marsvin. Sæler vurderes dog at være væsentligt mindre sårbare end marsvin i forhold til støjpåvirkning, og Natura 2000-området nr. 166 eller påvirkningsområdet for forundersøgelserne vurderes ikke at være et vigtigt område for sæler, hvorfor der også her kan udelukkes en væsentlig påvirkning. I henhold til ovenstående begrundelse, samt nedenstående afsnit om påvirkning af bilag IV-arter, vil støj fra undersøgelserne ikke have en væsentlig betydning i forhold til opretholdelse eller opnåelse af bevaringsmålsætningerne for marsvin og spættet sæl, som er på udpegningsgrundlaget i de to Natura 2000-områder.

I forhold til fuglebeskyttelsesområder vurderer Energistyrelsen ligeledes, at en væsentlig påvirkning kan udelukkes fra de geofysiske undersøgelser pga. den meget begrænsede udbredelse af støjen under vandet.

Samlet vurderes det dermed, at de i tilladelsens nævnte geofysiske undersøgelser ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder.

Bilag IV-arter og fugle

Arter på habitatdirektivets bilag IV skal, jf. direktivets artikel 12, beskyttes bl.a. med forbud mod forsætlig forstyrrelse af arten, forsætligt drab på enkeltindivider og beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder. Blandt bilag IV-arter er det marsvin, der kan påvirkes af støj af den type, der udsendes fra det geofysiske udstyr, idet marsvin dels findes i projektområdet og dels har en hørelse, der er følsom i et frekvensområde, der er overlappende med lyden fra udstyret. På baggrund af tætheden af marsvin i området, jf. ovenfor (baseret på den seneste bestandsopgørelse fra SCANS-IV-undersøgelsen), vil der kunne ske en midlertidig påvirkning i form af bortskræmning af nogle få individer i en afstand ud til 2,7 km fra survey-skibet. I vurderingen indgår også, at der i en kortere periode forventes brugt to survey-skibe, hvorved antallet af påvirkede individer må forventes forøget.

Energistyrelsens vurdering

Der er i ansøgningen beregnet og redegjort for, at ingen marsvin vil udsættes for PTS eller TTS, og at der vil forekomme en minimal adfærdspåvirkning på marsvin i nærområdet. Energistyrelsen vurderer på den baggrund, at de geofysiske undersøgelser ikke vil forårsage forsætlig forstyrrelse af marsvin med betydning for artens bevaringsstatus, ligesom at der ikke vil forekomme påvirkninger, der kan medføre drab på individer. Det vurderes yderligere, at områdets økologiske funktionalitet for marsvin kan opretholdes på mindst samme niveau som hidtil, idet kun en mindre del af bæltshavspopulationens yngle- og rasteområder udsættes for midlertidige støjpåvirkninger. Energistyrelsen har i ovenstående vurderinger lagt til grund, at der benyttes en 20-minutters soft-startprocedure, som er standardprocedure ved opstart af geofysisk udstyr, der vil kunne medføre en støjpåvirkning.

Energistyrelsen vurderer yderligere, på baggrund af at fugle generelt ikke er følsomme overfor undervandsstøj, og at et begrænset antal fugle vil kunne blive forstyrret midlertidigt af de geofysiske undersøgelser, at disse aktiviteter ikke vil medføre forsætligt drab eller forstyrrelse af fugle, og at der ikke vil forekomme væsentlige negative påvirkninger på raste- og fourageringsmuligheder for de fuglearter, der findes i området.

Havstrategi

Havstrategiloven definerer en række kvalitative deskriptorer til beskrivelse af god miljøtilstand (BEK. af lov om havstrategi, LBK nr. 123 af 01/02/2024). Den deskriptor, der vil kunne blive påvirket af de geofysiske aktiviteter, er deskriptor 11 (indførelsen af energi, herunder undervandsstøj). De geofysiske undersøgelser mulige påvirkninger udgøres af lydpåvirkning, som særligt marsvin kan være følsomme

overfor, jf. ovenstående vurderinger af påvirkning på hhv. Natura 2000-områder og bilag IV-arter. Denne påvirkning er af begrænset omfang både geografisk og tidsmæssigt, omfatter brug af soft-startprocedure, og eventuelle effekter er reversible.

Energistyrelsens vurdering

Det er Energistyrelsens vurdering, at de geofysiske undersøgelser ikke påvirker opfyldelse af de i den danske havstrategi fastsatte miljømål, herunder deskriptor 11. De ansøgte aktiviteter vurderes således ikke at kunne medføre påvirkninger af området marine økosystemer.

Vandplanlægning

Energistyrelsen kan jf. indsatsbekendtgørelsens § 8 (BEK nr. 797 af 13/06/2023) alene træffe afgørelser, som ikke indebærer en forringelse af tilstanden eller hindrer opfyldelse af det fastlagte miljømål i et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst. De ansøgte aktiviteter vil foregå i kystvandområde 204 Jammerland Bugt og Musholm Bugt og i territorialfarvand 203 Storebælt, nord 12 sm. Den økologiske tilstand i kystvandområde 204 er moderat, hvor miljømålet er god økologisk tilstand, og den kemiske tilstand er ikke-god, hvor miljømålet er god kemisk tilstand. Den kemiske tilstand i territorialfarvand 203 er ikke-god, hvor miljømålet er god kemisk tilstand. De ansøgte geofysiske undersøgelser vil alene medføre påvirkninger i form af forstyrrelser som følge af undervandsstøj, og der vil ikke være nogen direkte fysiske påvirkninger af havbund eller vandsøjle.

Energistyrelsens vurdering

Energistyrelsen vurderer, at da der ikke vil forekomme fysiske påvirkninger på havbund eller biota, vil de ansøgte aktiviteter ikke kunne medføre en forringelse af hverken økologisk eller kemisk tilstand i de aktuelle vandområder eller hindre opnåelse af de fastsatte miljømål for disse vandområder. Ligeledes vurderes det, at de ansøgte aktiviteter ikke vil kunne påvirke indlandsvande (søer, vandløb eller grundvand).

Vilkår for tilladelsen

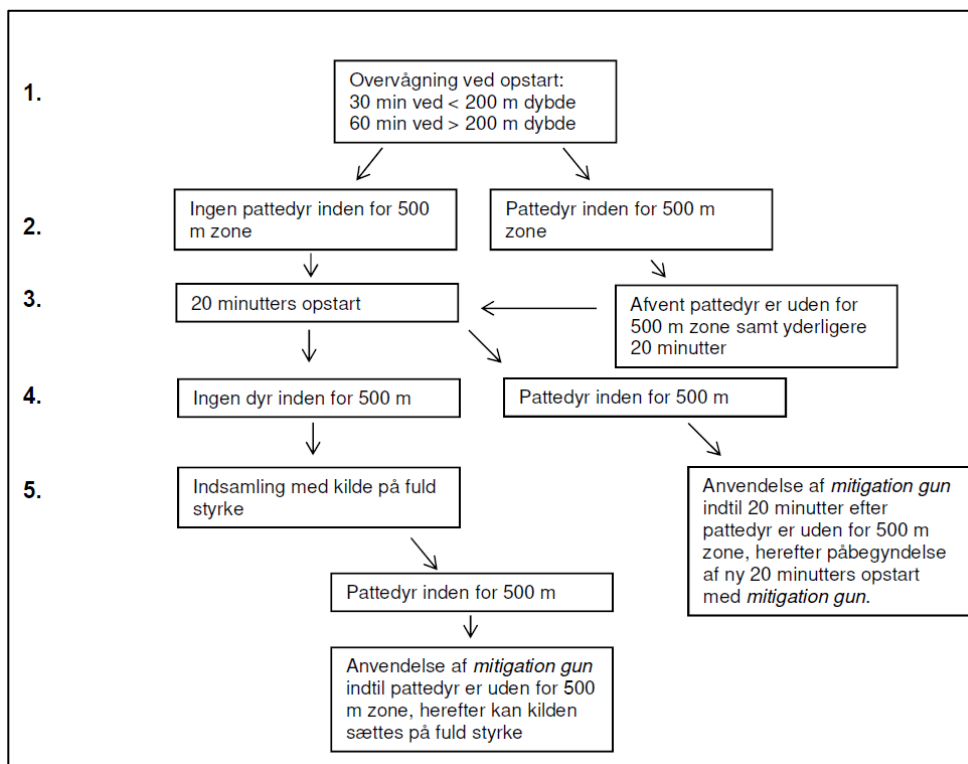
Der gælder følgende vilkår for udførsel af de geofysiske undersøgelser:

1. Jammerland Bay Nearshore A/S har ret til at gennemføre geofysiske undersøgelser i det i ansøgningen anførte område, se figur 1 og figur 2. De geofysiske undersøgelser skal gennemføres som beskrevet i ansøgningen og den til ansøgningen vedlagte vurdering vedr. påvirkningen på havpattedyr.
2. Tilladelsen er gældende i den ansøgte periode dvs. fra udstedelse af tilladelsen indtil den 1. september 2025.
3. Af hensyn til beskyttelsen af havpattedyr skal der ved de geofysiske surveys, i forbindelse med brug af SBP, Sparker, Air-gun eller USBL, anvendes soft-startprocedure i overensstemmelse med fremgangsmåden beskrevet nedenfor i figur

3, hvor udstyret i opstartsperioden opereres med, hvad der svarer til ca. 30-50 % af fuld styrke.

- Ved afbrydelse af udstyr i mindre end 5 min. kan kilde startes på fuldt niveau uden brug af soft-start.
- Ved afbrydelse af udstyr på mellem 5 og 10 min. følges procedure herfor, jf. trin 4 i figur 3 nedenfor.
- Ved afbrydelse af udstyr i mere end 10 min. gennemføres soft-startproceduren på ny.

Figur 3. Procedure for soft-start.

Varsling og kontakt med andre myndigheder

4. Denne tilladelse fritager ikke Jammerland Bay Nearshore A/S fra selv at skulle indhente eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning, såfremt det er nødvendigt, eller fra at varsle eller underrette relevante myndigheder, f.eks. Sikre Farvande, Forsvarets Operationscenter, Miljøstyrelsen, Geodatastyrelsen m.fl. om de konkrete undersøgelser på havet. Nedenfor angives udvalgte forpligtelser i forhold til øvrige myndigheder. Det er dog Jammerland Bay Nearshore A/S ansvar at sikre, at al gældende lovgivning overholdes.
5. Ved identificering af UXO (UneXploded Ordnance) i området skal arbejdet øjeblikkeligt standses og Forsvarskommandoen (FKO) skal kontaktes via Forsvarets

Operationscenter, jf. § 9 i bekendtgørelse 1229 af 3. oktober 2023 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter i danske farvande. I forbindelse med identificering af UXO bør nedenstående kontaktoplysninger til Forsvarets Operationscenter benyttes:

Navn:	Telefon:	e-mail:
Vagthavende officer:	+45 728 50380	FKO-KTP-NMOC-VO@mil.dk
Maritime Assistance Service:	+45 728 50370	mas@sok.dk
Vagtholdsleder:	+45 728 50371	
Omstilling:	+45 728 12300	

6. Resultatet af en UXO survey skal fremsendes til Forsvarskommandoen med angivelse af, hvad der er fundet, position (Geografiske koordinater i grader og decimal minutter ([XX]0 [XX.XXXX]' N, [XX]0 [XX]. [XXXX]' E) i datum [XXXXX]), vanddybde eller havbundsdybde. Resultaterne skal indsendes som en selvstændig rapport, hvis format aftales nærmere med Forsvarskommandoen. Forsvarskommandoen svarer med de bemærkninger, der måtte være vedrørende genstande, der skal undersøges nærmere.

Såfremt der forefindes genstande, der skal bortsprænges, foretages en nærmere undersøgelse i samarbejde med Søværnets Dykkertjeneste. Jammerland Bay Nearshore A/S stiller platform, mandskab og udstyr til rådighed for gennemførelse af denne. Søværnets Dykkertjeneste stiller med personel og materiel til udførelse af fjernelsen af evt. farlige genstande. Der afregnes jf. gældende praksis på området.

På HAVPLAN.DK, kan Jammerland Bay Nearshore A/S orientere sig i servicelagene "Forbudsområder" og "Restriktionsområder" omkring restriktioner og/eller forbud i forbindelse med arbejder i eller/og på havbunden.

7. Med henblik på monitorering af impulsstøj fra de geofysiske undersøgelser skal der ske en indrapportering af disse aktiviteter til Miljøstyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, der har forårsaget impulsstøjen.
8. Arbejdet skal koordineres med Sikre Farvande af hensyn til udsendelse af relevante oplysninger til skibsfarten gennem Efterretninger for Søfarende.

Jf. BEK nr. 1229 af 3. oktober 2024, skal aktiviteter, der kan have betydning for sejlads i området, varsles til Sikre Farvande senest 4 uger forinden.

Der henvises derudover til Søfartsstyrelsen for overholdelse af bekendtgørelse nr. 187 af 21. februar 2024 om Jammerland Bay Nearshore A/S pligter og ansvar ved større bygge og anlægsarbejder i danske farvande.

Klageadgang

Denne afgørelse med tilhørende oplysninger offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside.

Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 66 og 67 i VE- loven af klageberettigede, herunder af klageberettigede foreninger og organisationer, indbringes for Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800, Viborg, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage>.

Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen om at meddele denne tilladelse er offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den efterfølgende hverdag.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes.

Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.